

*De gemeente Borger-Odoorn
dat zijn wij, jij en ik.*

Verkiezingsprogramma 2014-2018

Voorwoord	3
Borger-Odoorn in beweging	5
1) <i>Van vrijblijvend naar betrokken: Mensen maken hun leefomgeving</i>	6
2) <i>Van grenzen naar ruimte: Minder regels en meer mogelijkheden</i>	11
3) <i>Van nazorg naar voorzorg: Voorkomen is beter</i>	16
4) <i>Van individualisme naar participatie: Iedereen doet mee</i>	20
5) <i>Van gebruiken naar waarderen: Niet alles is in geld uit te drukken</i>	23

Voorwoord

Geachte lezer,

Het verkiezingsprogramma van het CDA Borger-Odoorn heeft het motto

‘De gemeente Borger-Odoorn: dat zijn wij, jij en ik’.

Wij willen hiermee voortbouwen op ons programma voor de periode 2010-2014, waarvan wij het overgrote deel hebben kunnen realiseren. Frits Alberts als wethouder en de CDA fractie, bestaande uit Roelof Tuin, Harko Braam, Christ Meulendijks, Ankie Huijting en Peter Venniker hebben hieraan bijgedragen.

Het CDA is een brede volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Daarom biedt onze partij plaats aan veel mensen die zich aangesproken voelen door het **christen democratische gedachtegoed**. Naast geloof in democratische waarden, dient de Bijbelse boodschap voor ons als grondslag en inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. Daarbij gaat het steeds om mensen.

CDA Borger-Odoorn wil met dit verkiezingsprogramma iedereen in de samenleving nadrukkelijk betrekken bij het gemeentelijk beleid. Maar evengoed aangeven wie waar verantwoordelijk voor is. Overheid, marktpartijen en inwoners hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid. In feite geven wij samen vorm

kernwaarden

solidariteit *Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.*

rentmeesterschap *Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.*

gespreide

verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

publieke gerechtigheid

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid.

aan onze lokale samenleving. Daarom ons verkiezingsmotto: **'De gemeente Borger-Odoorn: dat zijn wij, jij en ik'**.

Het CDA wil politiek bedrijven vanuit een duidelijke visie gebaseerd op onze kernwaarden. Onze kernwaarden worden ingevuld door de vijf bewegingen die u verderop in de hoofdstukken uitgewerkt terug vindt.

Het CDA wil een degelijke en betrouwbare politieke beweging zijn. Onze inwoners in de gemeente Borger-Odoorn mogen de CDA-raadsleden daarop aanspreken. Lokaal bestuur is voor het CDA geen doel op zich, maar een manier om zaken in de lokale samenleving voor elkaar te krijgen.

Daarom is de samenwerking met en ruimte geven aan de lokale samenleving voor ons van wezenlijk belang. In dit programma voor de raadsperiode 2014-2018 geven wij de hoofdlijnen van beleid aan, waar het CDA zich de komende raadsperiode op wil richten.

Dit verkiezingprogramma wordt vastgesteld in de CDA ledenvergadering van 30 oktober 2013.

Namens bestuur CDA Borger-Odoorn

J.Top voorzitter

A. van Maanen secretaris

Oktober 2013

Foto CDA Borger-Odoorn

Borger-Odoorn in beweging

Borger-Odoorn: Een aantrekkelijke plattelandsgemeente

Borger-Odoorn is een aantrekkelijke plattelandsgemeente in het zuidoosten van de provincie Drenthe. De gemeente is te onderscheiden in twee gebieden, het veen- en het zandgedeelte.

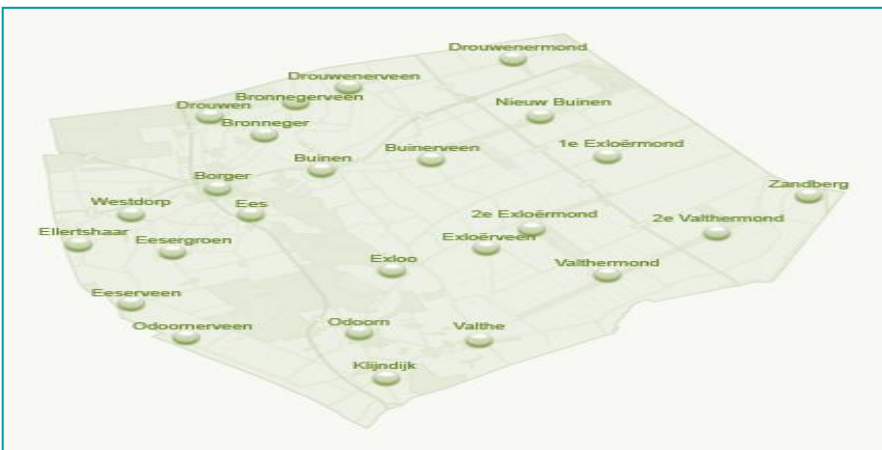
Er wonen 26.000 mensen op een oppervlakte van bijna 28.000 Ha verspreid over 25 dorpen.

Maatschappelijke ontwikkelingen

In de komende jaren staan wij voor een aantal maatschappelijke vraagstukken.

Enkele vraagstukken zijn:

- De bevolkingsdaling en de gevolgen daarvan. (migratie en vergrijzing)
- De woningbouw: waar bouwen en voor wie?
- De verdere uitwerking van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Participatiewet en de Wet op de Jeugdzorg.
- Behoud van de kwaliteit van natuurlandschappen.
- Het vitaal houden van de leefbaarheid op het platteland
- Economische ontwikkelingen en de bezuinigingen waarmee de gemeente wordt geconfronteerd.

1) Van vrijblijvend naar betrokken:

Mensen maken hun leefomgeving

Dat mensen graag ergens bij willen horen blijft uitgangspunt van christendemocratische lokale politiek. In onze visie maken we het mogelijk dat mensen voor elkaar zorgen en samen dingen ondernemen. Ons ideaal is een gemeente waarin zo veel mogelijk mensen zich thuisvoelen en hun persoonlijke bijdrage leveren. Dat vraagt om een overheid die mensen ruimte geeft en aanspreekt op hun verantwoordelijkheid voor zichzelf en hun omgeving. Dat vraagt ook om nieuwe vormen van betrokkenheid van inwoners, een ondersteunende overheid en om zekerheid voor mensen die zich niet zelf kunnen redden. CDA Borger-Odoorn gelooft in de vitaliteit van de lokale samenleving. Mensen maken hun leefomgeving.

Het CDA Borger-Odoorn wil zich inzetten voor de volgende punten:

1. Beheer maatschappelijke functies

1.1 Zelf beheer

Voorzieningen in de vier leefgebieden van onze gemeente komen het best tot

zijn recht, wanneer inwoners zelf het beheer organiseren.

1.2 Vastgesteld budget

Wensen, die binnen het vastgestelde budget passen, worden door de gemeente dan ook vastgelegd. Ook het uitvoeren van groenonderhoud is een mogelijkheid. De gemeente betaalt daarbij een vergoeding aan bijvoorbeeld de dorpsvereniging.

1.3 Afspraken maken

Met bewoners van een buurt of dorp wordt het onderhoud van groen, straten en pleinen bekeken en besproken. Er worden afspraken gemaakt over wat de gemeente doet en wat de inwoners doen in de vorm van een activiteitenplan.

1.4 Historische waarden

Bij het beheer wordt met respect omgegaan met de *historische waarden* van de dorpen.

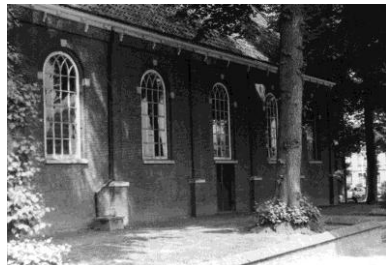

Foto gemeentearchief

2. Inwoners stellen prioriteit rond veiligheid.

2.1 Inzet politie

De inzet van politie wordt het beste lokaal geregeld. De burgemeester en de wijkagent gaan in gesprek met inwoners om *prioriteiten* per dorp of leefgebied vast te stellen. Zo wordt gericht gewerkt aan een groter veiligheidsgevoel en leefbaarheid.

2.2 Wijkagent dichtbij

De *wijkagent* moet dicht bij huis zijn, goed aanspreekbaar en makkelijk bereikbaar via verschillende kanalen.

2.3 Herstellen vernielingen

De gemeente *herstelt* binnen 1 werkweek kleine vernielingen en schades in de openbare ruimte.

2.4 Bewustwording schade vandalisme

Om inwoners *bewust te maken* van de impact van vandalisme wordt jaarlijks een overzicht van de gemaakte herstelkosten gepubliceerd. De schade wordt verhaald op de daders.

3. Elk dorp een ontmoetingsplek voor jeugd

3.1 Kindvriendelijke inrichting buurt

Kinderen moeten ook buiten kunnen spelen. De gemeente houdt daarbij rekening bij de *inrichting van de leefgebieden* en dorpen.

3.2 Overleg speelvoorziening

Er worden geen nieuwe speelgelegenheden aangelegd zonder dat kinderen en ouders in de omgeving daarover hebben meegedacht. Zo ontstaan speelgelegenheden die passen bij de wensen van kinderen en die vaak worden gebruikt.

3.3 Ontmoeten

De jeugd van 12 tot 18 jaar moet de kans hebben elkaar in dorpen te kunnen ontmoeten.

4. Helpen bij fondsenwerving.

4.1 Ondersteuning

De gemeente *helpt* bewonersgroepen, verenigingen of andere initiatiefnemers bij fondsenwerving.

Fotograaf Jan Almoes

4.2 Steunpunt Vrijwilligers

Het lokale steunpunt voor vrijwilligers geeft hiervoor trainingen. We denken dus niet alleen in middelen, maar ook in mensen.

5. Ruimte voor cultuur

5.1 School en cultuur.

Het CDA vindt cultuur belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Cultuureducatie via scholen is een prioriteit van het culturele beleid. Alle culturele instellingen dragen daaraan bij.

5.2 Groot en klein

CDA is groot voorstander van koppeling van de grotere cultuurinstellingen aan kleinere voorzieningen in onze eigen dorpen in Borger-Odoorn.

5.3 Cultuur in dorpen

CDA wil de ruimte bieden aan cultuuruitingen in dorpen. Deze worden door de gemeente ondersteund.

6. Bibliotheek

6.1 Brede voorziening

De bibliotheek functioneert als een brede informatie- en educatieve voorziening voor alle inwoners.

6.2 Leesconsulenten

De inzet van leesconsulenten voor het primair onderwijs is van groot belang. Het CDA hecht er waarde aan dat dit mogelijk blijft.

6.3 Laaggeletterdheid

Het CDA ondersteunt initiatieven ten behoeve van de aanpak van laaggeletterdheid.

7. Stimuleren van sport en een gezonde levensstijl

7.1 Actieve deelname

CDA bepleit, waar dat kan, *actieve deelname* aan het sport- en verenigingsleven.

7.2 Voldoende sportaanbod

Voor de vitaliteit van de dorpen is het nodig dat er aandacht is voor *voldoende sportaanbod*.

7.3 Gezonde leefstijl voor jong en oud

Bewegen voor jong en oud in allerlei vormen is belangrijk voor lichaam en geest. Het CDA ziet het als een gemeentelijke taak initiatieven te ontplooiën en projecten te steunen die bijdragen tot een *gezonde leefstijl* van inwoners.

Fotograaf Jan Almoes

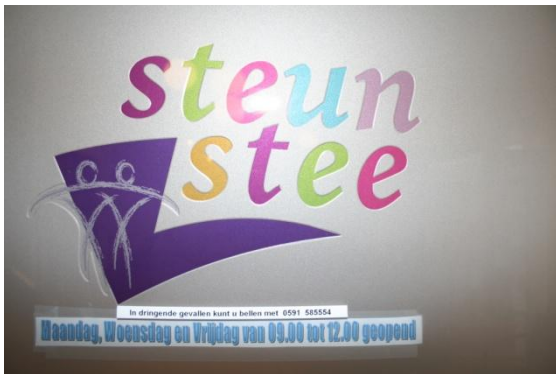
7.4 Combinatiefunctionarissen

Het project met de *combinatiefunctionarissen* 'sport en onderwijs' dient te worden voorgezet.

8. Klantgerichte dienstverlening

8.1 Gemakkelijk toegankelijk

De klantgerichte dienstverlening en informatievoorziening van de gemeente moet *gemakkelijk toegankelijk* zijn en blijven.

Fotograaf Jan Almoes

8.2 Steunstee

Voor vragen, informatie, advies en overleg over zorg en welzijn moet de inwoner terecht kunnen bij de Steunstee's in de leefgebieden.

8.3 Inwoner kiest communicatiekanaal

De inwoner houdt de keuze hoe hij of zij contact met de gemeente wil: via persoonlijk contact, een toegankelijke website of App, sociale media of de telefoon.

8.4 Informatievoorziening

De gemeentelijke informatievoorziening kan via de website, lokale bladen of speciaal beschikbare informatieve App's. Dit dient helder en duidelijk te zijn.

8.5 Bereikbaarheid

De gemeente dient optimaal bereikbaar te zijn voor inwoners. Avondopenstelling, het werken op afspraak en het thuis bezoeken van mensen zijn voorbeelden van klantgerichte dienstverlening voor alle inwoners. Het CDA ziet dit graag gecontinueerd.

8.6 Snel internet

De gemeente dient initiatieven te ondersteunen voor snel internet in de gehele gemeente.

9. overzichtelijke samenwerking

9.1. sociaal maatschappelijke problemen

Het CDA vindt dat in een betrokken samenleving inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven samen initiatieven nemen om sociale, economische en maatschappelijke

problemen op te pakken. Bedrijven maken deel uit van die samenleving.

9.2 Intergemeentelijke samenwerking

Samenwerken met andere gemeenten betekent dat er *heldere afspraken* gemaakt moeten worden over verantwoordelijkheden en financiering van taken.

9.3 Nieuwe wetten

Nieuwe wettelijke taken voor de gemeente op het terrein van (Jeugd)Zorg, Participatie en de WMO, verplichten gemeenten om samen te werken met regiogemeenten. *Transparantie in beleid* en gemeenschappelijke doelen is een voorwaarde.

9.4 Lokaal regelen

Uitgangspunt van samenwerking is, in het belang van behoud van onze eigen identiteit, dat wat lokaal geregeld kan worden, geen onderdeel wordt van regionale uitvoering.

Fotograaf Jan Almoes

2) Van grenzen naar ruimte:

Minder regels en meer mogelijkheden

Als we terugkijken op de afgelopen jaren, zien we dat de overheid steeds meer taken op zich heeft genomen. En we zien dat de overheid daarbij steeds meer is gaan regelen en voorschrijven. Vaak met de beste bedoelingen. Als er een incident is, is de eerste publieke reactie vaak: 'Daar moet de overheid eens wat aan doen!'

Het CDA wil deze trend keren en mensen meer verantwoordelijkheid laten nemen. Dat vraagt bestuurlijke moed, want het betekent dat mensen vaker op hun gezond verstand worden aangesproken in plaats van op regels en voorschriften. Dat betekent echt zeer terughoudend zijn met het maken van regels.

Het CDA Borger-Odoorn wil zich inzetten voor de volgende punten:

10. Maatschappelijk betrokken ondernemen

10.1 Sociale uitdagingen

Betrek ondernemingen bij sociale uitdagingen. Sponsoring van projecten

ligt voor de hand. Ook voorlichting op scholen of het re-integreren van jonggehandicapten, herintreders, en/of langdurig werklozen zijn goede voorbeelden om in te zetten.

10.2 Gemeente voorbeeldfunctie

De gemeente dient in haar personeel- en aanbestedingsbeleid ruimte te bieden voor het betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Fotograaf Jan Almoes

11. Toerisme

11.1 Toeristenbelasting

Het verhogen van toeristenbelasting is geen automatisme. Maak zichtbaar dat de opbrengst van toeristenbelasting geïnvesteerd wordt in een goede infrastructuur voor toerisme en/of in marketing en promotie van de gemeente.

Fotograaf Jan Almoes

11.2 Toeristisch beleid

De gemeente neemt nadrukkelijk het Geopark, Cittaslow en Lofar mee in de inrichting van haar toeristisch beleid.

12. Verantwoorden subsidies

12.1 Subsidie en zelforganisatie

Er zal steeds een groter beroep gedaan worden op het zelf organiserend vermogen van de samenleving voor het realiseren van projecten en activiteiten. Desalniettemin zal het subsidie instrument ook de komende jaren hiervoor gericht ingezet worden.

12.2 Vereenvoudigen regels

Het CDA vindt dat de bureaucratie voor wat betreft de verantwoording van ontvangen subsidies bijgesteld kan worden. De regels hieromtrent kunnen vereenvoudigd worden.

13. Lokale woningmarkt in beweging krijgen

13.1 Doorstroming

Het bevorderen van de doorstroom op de lokale woningmarkt vraagt maatwerk. We handhaven de startersregeling, waarbij doorstroming wordt bevorderd.

13.2 Samenwerking

Het CDA zoekt nieuwe vormen van samenwerking tussen gemeente, corporaties, ontwikkelaars en zorg- en welzijnsaanbieders in belang van efficiënte en doelmatige inzet van wonen, zorg en welzijn.

13.3 Duurzaam bouwen

CDA is voorstander van duurzaam bouwen en vindt dat dit bevorderd moet worden. Samen met woningcorporaties wordt gekeken naar woonkosten besparende duurzaamheidsmaatregelen, gedifferentieerde grondprijzen en ondersteuning bij het bouwen

13.4 Flexibel bestemmingsplan

Bewoners moeten meer zelf kunnen bepalen, bijvoorbeeld door 'achter de gevel bouwen', waarbij de gemeente flexibele bestemmingsplannen hanteert. Hierbij moet ook gedacht worden aan mantelzorgwonen, woningen voor drie generaties en vrijgekomen agrarische bedrijven.

14. Leefbaarheid in kernen, voorziening in krimpgebieden

14.1 Behoud voorzieningen

De grootste zorg in krimpgebieden is het behoud van voorzieningen in de

dorpen. Het CDA wil inzetten op een gecoördineerde aanpak van verschillende kanten.

14.2 Lokale initiatieven

Initiatieven van bewoners om voorzieningen in stand te houden, met inzet van vrijwilligers, worden aangemoedigd. Lokale regelgeving of beperkte kosten voor de gemeente moeten daarbij geen belemmering vormen.

Fotograaf Jan Almoes

14.3 Krimp en onderwijs

Bij behoud van basisscholen staat de kwaliteit van het onderwijs voorop. Onderdeel van die kwaliteit is ook de levensbeschouwelijke identiteit van de school. Keuzevrijheid van ouders is ook in krimpgebieden een groot goed.

14.4 Vervoer naar school

Als er besloten wordt om scholen te combineren in een ander dorp dan is de bereikbaarheid van een eventuele nieuwe school of een verder gelegen school belangrijk.

14.5 Woningbouwprogramma

Een sociaal woningbouwprogramma voor starters en senioren is van belang voor de leefbaarheid.

14.6 Leegstand en verpaupering

Aan leegstand en verpaupering van gebouwen en woningen kun je als gemeente niet voorbij gaan. Wanneer dat aan de orde dreigt te komen is het urgent om het overleg aan te gaan met andere belanghebbenden, zoals een woningcorporatie en eigenaren van onroerend goed. De gemeente denkt actief mee over kansrijke oplossingen.

14.7 Ontmoetingsplek

Ontmoeting van mensen in een dorp kan op verschillende manieren plaatshebben. Het CDA vindt het belangrijk dat er *een fysieke plek* is voor ontmoeting. Dat kan een dorps- of buurthuis zijn, een vrijkomend klaslokaal, een ruimte van een horeca ondernemer of bijvoorbeeld een kantine van een voetbalvereniging. Het dorp is aan zet om een dergelijke plek te bepalen.

14.8 Financiering

Het CDA vindt leefbaarheid in dorpen belangrijk. Een dorpsgemeenschap moet kunnen rekenen op een financiële tegemoetkoming van de gemeente voor het organiseren en instandhouding van voorzieningen en activiteiten.

Fotograaf Jan Almoes

15. Levensbestendig bouwen

15.1 Nieuwbouw

Nieuwbouw moet passend zijn bij het karakter en de sterke kanten van het dorp. Nieuwbouw wordt waar mogelijk afgestemd op levensloopbestendig wonen.

15.2 Bedrijf aan huis

Kleine bedrijvigheid in of bij een woning moet niet belemmerd worden door ruimtelijke regels van de gemeente. Maar dient wel passend te zijn in een woonomgeving.

15.3 Zorg aan huis

Voor uitbouwen aan een bestaande woning, om beter te kunnen voldoen aan wonen met zorg aan huis, moeten ruimtelijke regels mogelijkheden bieden.

15.4 Woonwensen ouderen

Bij nieuwe (ver)bouwprojecten dient nog meer aangesloten te worden bij de woonwensen van ouderen: zogenoemde kangoeroewoningen, woongroepen en levensloopbestendige woningen. Hierbij kan meer gebruik worden gemaakt van domotica (thuis technologie) bij de ondersteuning van ouderen en zorgverleners.

16. Veilig naar school

16.1 Schoolroutes

Gevaarlijke verkeerssituaties rond schoolroutes en bij scholen worden voorkomen. Druk gebruikte schoolroutes worden in het straatbeeld zichtbaar gemaakt voor alle weggebruikers.

16.2 Taak ouders

Ouders hebben een taak in het verkeersveilig maken van schoolroutes. Te denken valt aan bijvoorbeeld parkeergedrag en/of verkeersbrigadiers.

16.3 Snelheidscontrole

Snelheidscontroles binnen de bebouwde kom worden gericht ingezet.

Foto website CBS de Borgh

3) Van nazorg naar voorzorg:

Voorkomen is beter

Als er iets misgaat in een mensenleven, is er in onze samenleving een vangnet. Op het gebied van werkloosheid, ziekte, beperking en bij schulden.

Teveel is de nadruk komen te liggen op het geld dat de overheid in deze regelingen wil steken. Het CDA wil deze trend keren door ook te kijken naar wat mensen zelf of met elkaar kunnen doen om onnodige zorg te voorkomen.

Gezond leven, steeds blijven leren en jezelf ontwikkelen zijn onderdelen van het actief deelnemen aan de samenleving.

Door preventie wordt ook het beroep op dure voorzieningen beperkt. Dat is nodig zodat die kunnen blijven bestaan voor mensen die het écht nodig hebben. De gemeente investeert op haar beurt in het signaleren van gezondheidsproblemen en vereenzaming voordat deze aan de orde zijn.

Het CDA Borger-Odoorn wil zich inzetten voor de volgende punten:

17. Vereenzaming tegengaan

17.1 Ouderen betrekken bij activiteiten.

Vereenzaming komt steeds meer voor onder ouderen die langer zelfstandig blijven wonen. Het CDA zet in op het betrekken van ouderen bij activiteiten. De ouderenbonden, vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierbij een grote rol.

17.2 Seniorenvoorlichting

Actieve voorlichting door huisbezoek aan 75-plussers blijft een goed middel. Dit kan op gebied van zorg, nieuwe media en ontmoeting.

17.3 Mobiliteit en vervoer

Afstemming van diverse vervoersstromen moet leiden tot effectiever en efficiënter vervoer in onze gemeente. De gemeente dient hierin actief op te treden.

Foto van boodschappenplusbus

18. Zorg bij de mensen

18.1 Eigen kracht inwoner stimuleren

Zorg moet zo dicht mogelijk bij huis worden georganiseerd. Zorg en welzijn op dorpsniveau maakt het mogelijk om de eigen kracht van inwoners te stimuleren en de directe omgeving hierbij te betrekken.

18.2 Mantelzorg

Ondersteuning van mantelzorgers door respijtzorg, emotionele en praktische hulp, is van groot belang.

18.3 Innovatie in de zorg

Innovatieve technische oplossingen kunnen inwoners goed ondersteunen in het langer thuis blijven wonen.

18.4 Ouderen en internet

Steeds meer ouderen kunnen uit de voeten met internet. Door gerichte online platforms in te richten kunnen zij ook daar sociale contacten blijven opdoen.

19. Doel van jeugdzorg voorop

19.1 Jeugdwet naar gemeente

De nieuwe Jeugdwet zorgt er voor dat de gemeente in 2015 verantwoordelijk wordt voor de gehele Jeugdzorg. Dit vraagt een zorgvuldige invoering en specifieke aandacht voor privacy.

19.2 Inzetten op preventie

Om te voorkomen dat jongeren in de dure, specialistische zorg terecht komen, zal met veel zorgpartners sterk ingezet moeten worden op preventie.

19.3 Gezinsgericht werken

Het Centrum voor Jeugd en Gezin zal alle ruimte moeten hebben om ook de komende jaren gezinsgericht te kunnen werken.

foto OutdoorGYM

20. Preventieve ouderenzorg

20.1 Beweegtuin voor ouderen

De openbare ruimte moet meer uitnodigen voor een (korte) wandeling of activiteit door bijvoorbeeld een beweegtuin te initiëren.

20.2 Ouderenbonden

Participatie van ouderen wordt bevorderd door ouderenbonden te stimuleren bij het opzetten van sociale

netwerken, sport en cursussen. Het CDA vindt dat de gemeente daarbij kan helpen door een goede informatievoorziening voor ouderen op te zetten middels periodiek huisbezoek van seniorenvoorlichters en een gemeentelijk steunpunt voor informatie en vraag om hulp.

20.3 Samenwerking in de Steunstee.

Voor vragen over voorzieningen van de gemeente en diverse zorg- en welzijnpartners kunnen ouderen terecht bij de Steunstee's. Kerken die via huisbezoek ouderen bereiken worden daarbij betrokken.

Fotograaf Jan Almoes

21. Meedoen van mensen met een beperking

21.1 Op weg helpen

Het hebben van een beperking moet niet betekenen dat mensen minder

deel kunnen nemen aan werk, sport en welzijn.

21.2 Inzetten mogelijkheden

CDA is voorstander van de aanpak waarbij, samen met de WMO-medewerker, gekeken wordt hoe iemand met een beperking door eigen inzet of inzet van het eigen sociale netwerk optimaal kan functioneren.

22. Veiligheidszorg

22.1 Initiatieven ondersteunen

Initiatieven van Stichting Veiligheidszorg Zuidoost Drenthe worden onderschreven.

22.2 Inzet inwoners

Inzetten van werkloze inwoners is een mogelijkheid waarbij inwoners een waardevolle bijdrage leveren aan de veiligheid in hun eigen omgeving. Zij kunnen worden ingezet bij evenementen en toezicht op straat.

22.3 Burgernet

Initiatieven als burgernet en NL.Alert worden ondersteund.

23. Alcohol en jongeren

23.1 Handhaving

De leeftijdsgrens voor het verstrekken van alcohol wordt streng gehandhaafd in samenspraak met winkeliers, horeca en verenigingen.

23.2 Voorlichting

Voor alcohol en drugs is voorlichting aan ouders en jongeren belangrijk om hen op hun verantwoordelijkheid aan te kunnen spreken.

24. Brandweer en brandpreventie

24.1 Vrijwilligers bij de brandweer

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de brandweer. Zij kennen de omgeving goed, zorgen voor betrokkenheid bij de

woonplaats en houden de brandweertzorg betaalbaar. Regelmatig worden er tevredenheidsonderzoeken door de brandweer gehouden.

24.2 Voorlichting

Brandpreventie moet hoog op de agenda staan. Het installeren van rookmelders wordt bevorderd door voorlichting.

Fotograaf Jan Almoes

4) Van individualisme naar participatie:

Iedereen doet mee

Ieder mens heeft talenten. Het CDA streeft naar een samenleving waarin iedereen erbij hoort en zijn of haar steentje bijdraagt. Talenten zijn niet evenredig verdeeld. Dat vraagt erom dat er steeds werk wordt gemaakt van een lokale samenleving waarin mensen niet worden uitgesloten. De christendemocratie bevordert dat mensen elkaar leren kennen waarmee vooroordelen worden voorkomen. Werk is een middel bij uitstek om deel te nemen aan de samenleving en verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leven of het eigen gezin. Naast de nodige solidariteit spreken we mensen ook aan op hun persoonlijke verantwoordelijkheden. Rechten en plichten gaan dus hand in hand.

Fotograaf Jan Almoes

Het CDA Borger-Odoorn wil zich inzetten voor de volgende punten:

25. keukentafelgesprek

25.1 Gezinsbenadering

Het CDA vindt dat een gezinsgerichte benadering van zorgvragen het beste resultaat oplevert. Inzetten op dit beleid betekent het voorkomen van het langs elkaar heen werken van hulpinstanties.

25.2 Passende ondersteuning

Aan de "keukentafel" worden gesprekken gevoerd over de mogelijkheden om mee te doen aan de samenleving. Als blijkt dat een persoon niet op eigen kracht in staat is om deel te nemen aan de samenleving dan wordt gekeken of dit met mensen uit zijn of haar directe leefomgeving lukt. Zo niet dan gaat de professional het overleg aan over een (tijdelijke) passende ondersteuning.

25.3 Vroegsignalering

Om tijdig het gesprek aan te kunnen gaan is het meest effectief dat de gemeente en haar zorgpartners krachtig inzetten op preventie en vroegsignalering.

26. Menselijke maat

26.1 Recht en hulp

CDA vindt dat: *Niet waar iemand recht op heeft moet leidend zijn, maar waar iemand mee is geholpen.* Met deze instelling kunnen kosten bespaard worden zodat het aanbod voor iedereen bereikbaar blijft.

26.2 Financiering

Financiering van ondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats door diverse vormen van persoonsvolgende financiering.

27. Tijdelijke ondersteuning

27.1 Voedselbank

De Voedselbank, groenteruilbank en goederenruilbank blijken helaas noodzakelijk. De gemeente ondersteunt deze projecten.

27.2 Actief begeleiding bieden

De gebruikers van deze projecten hebben vaak meer problemen tegelijk, zoals werkloosheid en schulden. Zij worden actief benaderd om deel te nemen aan het schuldhulpverleningstraject en het zoeken van werk. Zo kan bijvoorbeeld de voedselbank ook voor hen een tijdelijke voorziening blijven.

28. Sleutelfiguren en instellingen in de dorpen en buurten

28.1 Samen met organisaties

De gemeente werkt bij het uitvoeren en maken van nieuw beleid samen met de mensen die weten wat er in buurten en dorpen speelt. Dat kunnen instellingen zijn als het Rode Kruis, diaconieën, charitas, de Zonnebloem en dergelijke.

28.2 Samen met bewoners

Het gaat ook vooral over mensen die de buurt goed kennen en door de bewoners vertrouwd worden als sleutelfiguren. Hun mening wordt actief door de gemeente aangezocht.

Fotograaf Jan Almoes

29. Toekomst jongeren

29.1 Jeugdwerkloosheid

De aanpak van jeugdwerkloosheid heeft alle prioriteit.

29.2 Uit de uitkering

Om jongeren uit een uitkering te houden, wordt ingezet op voorlichting, training, scholing en werkervaringsplaatsen.

30. Tegenprestatie

30.1 Bijstand

De gemeente maakt met mensen die een bijstandsuitkering ontvangen een afspraak tot het leveren van een tegenprestatie.

30.2 Talenten

Daarbij houden we rekening met de talenten van mensen. Dit kan in de vorm van vrijwilligerswerk.

31. Werkgevers

31.1 Goede relatie bedrijfsleven

Het opbouwen van een goede relatie van de gemeente met het bedrijfsleven is een voorwaarde voor het begeleiden van mensen van bijstand naar werk. Een speciaal werkgeversteam is de

aanjager in onze arbeidsmarktregio. De uitvoering hiervan ligt bij het werkplein.

32. Betrokkenheid van ouders in het onderwijs

32.1 Ouders in school

De gemeente ondersteunt projecten van scholen om ouders te betrekken in en om school. Kinderen presteren beter op school als ouders voorlezen of helpen met rekenen.

32.2 Leesbevordering

Samen met bibliotheken wordt het lezen bevorderd.

32.3 Passend onderwijs

De gemeente maakt samen met scholen, voor basis en voortgezet onderwijs, afspraken over mogelijkheden, in het belang van het kind, voor passend onderwijs.

5) Van gebruiken naar waarderen:

Niet alles is in geld uit te drukken

Alles in onze omgeving moet op waarde geschat worden. Ook als het niet meteen in geld valt uit de drukken. De leefbaarheid in onze kleine kernen is onbetaalbaar. Dat geldt ook voor ons landschap, voor onze kleine detailhandel of de agrarische bedrijven die vaak al decennia aan het dorp verbonden zijn. CDA'ers zijn rentmeesters van wat van waarde is. Daarin zit ook economische potentie. Wat de natuur geeft kan ook voor innovatie en nieuwe energie ingezet worden. Het draaiende houden van de lokale economie hoort daarbij. Er hoeft geen tegenstelling te zijn tussen duurzaamheid en economische ontwikkeling. Ook dat laatste is nodig voor groeiende werkgelegenheid.

33. Ondernemersklimaat stimuleren

33.1 Detailhandel

De kleine detailhandel, met name zelfstandigen, staat onder druk. De

gemeente ondersteunt initiatieven van ondernemers die een bijdrage leveren aan de vitaliteit van dorpen en wijken.

33.2 Economische mogelijkheden

De gemeente trekt samen met ondernemerspartijen ook in kleine kernen nieuwe economische mogelijkheden aan.

33.3 Startende bedrijven

Om startende bedrijven te ondersteunen, organiseert de gemeente samen met de ondernemersvereniging, uitwisseling tussen nieuwe en ervaren ondernemers.

Fotograaf Jan Almoes

33.4 Hinder

Als een bedrijf hinder ondervindt van de regels bij vestiging of uitbreiding van zijn bedrijf helpt de gemeente de ondernemer actief mee naar het onderzoeken van andere mogelijkheden.

33.5 Bedrijven contactfunctionaris

De bedrijven contactfunctionaris stimuleert samenwerking tussen ondernemers en gemeente en ondernemers onderling. Vanuit een goede relatie met ondernemersverenigingen wordt samenwerking gestimuleerd.

33.6 Koopzondag

De koopzondag is niet vanzelfsprekend. Het CDA is terughoudend bij uitbreiding. Het aantal koopzondagen wordt in overleg met de lokale middenstand vastgesteld. Bij de uitbreiding van het aantal koopzondagen moeten ook de kleine ondernemers worden gehoord.

34. Zelfstandigen zonder personeel

34.1 Bedrijf aan huis

Voor zelfstandigen zonder personeel wordt het in de bestemmingsplannen

makkelijker gemaakt om een eigen bedrijf aan huis te vestigen.

34.2 Gemeentelijk aanbestedingsbeleid

In het aanbestedingsbeleid van de gemeente wordt ruimte gegeven aan kleine zelfstandigen en kleine bedrijven om mee te dingen naar opdrachten. Bijvoorbeeld ook door het opdelen van grotere opdrachten.

35. Perspectief bieden voor mensen met een uitkering

35.1 Aanbesteding

Werkgelegenheid bieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is een vast criterium in het aanbestedingsbeleid van de gemeente.

35.2 Mensen met uitkering

Ondernemers worden gevraagd bij het inzetten van arbeid gebruik te maken van mensen met een uitkering.

36. Agrarische sector, natuur- en

Fotograaf Jan Almoes

waterbeheer

36.1 Agrarische sector

De leefbaarheid op het platteland wordt in belangrijke mate beïnvloed door een gezonde en duurzame agrarische sector. Het CDA is bij uitstek de partij die zich inzet voor een vitaal buitengebied.

36.2 Goede balans

Het CDA streeft naar een goede balans tussen natuur, landbouw en recreatie. Zowel bij de gemeente als bij de agrarische ondernemers ligt de verantwoordelijkheid om een goed evenwicht te vinden tussen enerzijds de natuur, het milieu, de landschappelijke waarde en de economische dynamiek van de agrarische sector.

36.3 Ontwikkelingen

Vanwege een te verwachten verdere schaalvergroting, bijvoorbeeld in de melkveehouderij, zal de gemeente ook vanuit een ruimtelijk kader rekening moeten houden met deze feitelijke ontwikkelingen.

36.4 Waarde

We hechten waarde aan de eigenheid van kleine kernen. Het is belangrijk om kinderen te leren waar hun eten vandaan komt en daarmee bij te brengen hoe belangrijk de natuur voor ons is. Dit vanuit de Cittaslow gedachte.

36.5 Beheer publieke terreinen

Voor het beheer van terreinen ondersteunt de gemeente coalities tussen natuurbeheerders, waterschappen en agrarische ondernemers.

Het CDA is van mening dat er hoge prioriteit wordt gegeven aan het onderhoud van plattelandswegen en aandacht is voor goede doorstroming van landbouwverkeer binnen de dorpen.

Ook voor het bermonderhoud in het buitengebied kunnen agrarische ondernemers bij de uitvoering worden ingeschakeld.

Fotograaf Jan Almoes

37. Zelf energie opwekken

37.1 Individuele inwoners

CDA Borger-Odoorn is voor duurzame energie. Geef individuele inwoners die zelf energie opwekken de ruimte.

37.2 Grote windmolens

Aanvragen voor de realisatie van grote windmolens worden beoordeeld in samenhang met belang van het landschap, leefbaarheid van dorpen en de participatie van de inwoners.

37.3 Voorbeeld door gemeente

De gemeente geeft ook het goede voorbeeld bij eigen voorzieningen voor duurzame energiegebruik.

37.4 Voorlichting energiebesparing

Uitgangspunt is bewust omgaan met het besparen van energie. Hiervoor actief voorlichting geven.

38. Afval

38.1 Recycling

De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen van afval. In de overeenkomst met de inzamelaar worden afspraken gemaakt over recycling van afvalproducten. De reststroom die overblijft wordt bij voorkeur gebruikt om energie op te wekken.

38.2 Voorkomen afval

Het afvalbeleid moet gericht zijn op het voorkomen van afval. Scheiden bij de bron moet gestimuleerd worden.

38.3 Voorkomen zwerfafval

Initiatieven voor het voorkomen van zwerfafval worden aangemoedigd. De gemeenten kan de inzameling van zwerfafval aanmoedigen door vrijwilligers te faciliteren, bijvoorbeeld door materiaal voor de inzameling gratis ter beschikking te stellen.

38.4 Kringloopwageng

Het CDA Borger-Odoorn pleit voor de kringloopwageng waarbij verschillende soorten afval kunnen worden ingezameld.

Fotograaf Jan Almoes

38.5 Verlaging afvalheffing

Het CDA maakt zich sterk voor verlaging afvalheffing.

39. Duurzaamheid en Milieu

39.1 Balans tussen mens, milieu en economie

Niet alleen gebruiken maar ook bewaren is het uitgangspunt. Natuur, grondstoffen, energie, voedsel en afval hebben een waarde. Als we dit belangrijk vinden, moeten we het anders gaan doen. CDA streeft, ook lokaal, naar een balans tussen mens, milieu en een gezonde economie.

39.2 Milieudoelen

CDA stimuleert ambitieuze en haalbare milieudoelen en vindt dat lokale bedrijven en vooral ook de inwoners bij de overgang naar een duurzaam ingerichte gemeente moeten worden betrokken. Om duurzaamheid niet slechts een project van de overheid te laten zijn, stimuleren wij als christendemocraten voor spontane projecten op de schaal van een dorp of leefgebied.

40. Gezond financieel beleid.

40.1 Efficiënte bestedingen

Het CDA is zich ervan bewust dat we leven in financieel onzekere tijden. Het CDA pleit voor een efficiënte besteding van de beschikbare middelen en een heldere, transparante begroting en een integrale toerekening van de kosten naar de producten.

40.2 Sluitende begroting

Sluitende begrotingen op korte en lange termijn blijven voor het CDA de leidraad van het financiële beleid.

40.3 Eerst sparen, dan uitgeven

We leven niet in de waan van de dag. We zorgen dus ook voor voldoende weerstandsvermogen. Waarbij we sparen voor gewenste investeringen.

Fotograaf Jan Almoes

Colofon:

Redactie en samenstelling:

Werkgroep Strategieteam CDA Borger-
Odoorn

Ankie Huijting, fractie

Christ Meulendijks, fractie

Frits Alberts, wethouder

Jacob Woldendorp, bestuur

Jan Top, bestuur

Margreet Wegman, bestuur

Eindredactie:

Jan Top en Margreet Wegman

In samenwerking met de fractie en
bestuur.

Met begeleiding van campagneleider
CDA Roy Meijer.

Programma vastgesteld door:
leden CDA Borger-Odoorn.

Fotografie:

Gemeentearchief, gemeentefotograaf

Jan Almoes, CBS de Borgh, CDA Borger-

Odoorn, Boodschappenplusbus,

OutdoorGYM,

01-01-2014